

Граховський О. О.,
здобувач освітнього ступеня «бакалавр»,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро

Науковий керівник:
Токар А. А.,
старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро

ПРОФЕСІЙНА ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ЯК ФАКТОР ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Діяльність сучасного співробітника поліції безпосередньо спрямована на захист громадян, їх прав і свобод, охорону громадського порядку і громадської безпеки, профілактику злочинів і боротьбу з правопорушеннями. специфіка службової діяльності має суттєвий вплив на психіку і особистісні властивості співробітників, підвищуючи ймовірність розвитку у них ознак професійної деформації. важливим фактором профілактики розвитку несприятливих особистісних якостей поліцейських, їх професійного та емоційного вигорання, формального ставлення до виконання службової діяльності стає психологічна робота з співробітниками органів внутрішніх справ. Вона являє собою вид морально-психічного забезпечення, спрямований на формування у поліцейських професійно значущих психологічних якостей особистості, психологічної стійкості і готовності до ефективного виконання службових завдань [1, с. 32].

Проблема психологічної безпеки останнім часом є однією з найбільш актуальних у психологічній науці. В даний час «сучасне наукове знання про психологічну безпеку, що знаходиться на стадії інтенсивного і багатоаспектного розвитку, акумулюється в науковій картині світу».

Професійна психологічна підготовка в органах внутрішніх справ проводиться психологом підрозділу в системі морально-психологічної підготовки особового складу і спрямована на підвищення психолого-педагогічної компетентності керівного складу, розвиток комунікативної компетентності співробітників і володіння прийомами саморегуляції. Основною метою психологічної підготовки стає вироблення у співробітників поліції психологічних знань, умінь і готовності до успішного подолання психологічних труднощів службової діяльності в інтересах підвищення ефективності виконання своїх посадових обов'язків [2, с. 134].

Як показує аналіз, до основних завдань психологічної підготовки співробітників відносять вивчення і формування наступних характеристик: необхідних психологічних знань для адекватної оцінки і обліку негативних психологічних факторів в процесі оперативно-службової діяльності; професійно-важливих психологічних якостей (емоційна стійкість, спостережливість, пам'ять, мислення, увагу та ін.); психологічної стійкості в процесі подолання труднощів

професійної діяльності, в тому числі в екстремальних умовах; психологічної готовності до застосування вогнепальної зброї; вміння використовувати психологічні прийоми для підвищення ефективності вирішення оперативно-службових завдань.

Основною формою морально-психологічного забезпечення в поліції є морально-психологічна підготовка, що представляє собою самостійний вид навчання співробітників. Організація і проведення морально-психічної підготовки ґрунтується на принципах цілісного педагогічного процесу, який передбачає розробку таких системних елементів, як: мета, завдання, програми, напрямки, умови, організація, форми, методики, забезпечення, способи контролю і оцінки. Зміст психологічної підготовки визначається метою і завданнями морально-психологічного забезпечення і виражається в програмах, тематичних планах і змісті занять [3, с. 102].

Прийнято виділяти загальну, спеціальну та цільову психологічну підготовку співробітників поліції. Загальна психологічна підготовка має на увазі собою оволодіння загальними знаннями психології, що дозволяють підвищити ефективність службової діяльності; формування і розвиток загальних професійно важливих якостей і здібностей; формування і розвиток навичок вольової саморегуляції, спілкування, концентрації і переключення уваги та ін. Спеціальна психологічна підготовка орієнтується на облік професійної спеціалізації співробітників, особливостей виконуваних ними службових завдань.

Незважаючи на досить опрацьовану систему психологічної підготовки в органах внутрішніх справ, в даний час існує проблемні питання в плануванні і реалізації заходів щодо формування та розвитку психологічної компетентності співробітників. Найчастіше психологічна підготовка носить узагальнений характер навчальні групи формуються не по напрямках службової діяльності, а за рангом посад. Найбільшу трудність викликають методи психологічної підготовки співробітників [4, с. 142].

Так, дуже часто навчання методам психологічної саморегуляції носить теоретичний характер без можливості відпрацювання навичок їх практичного застосування безпосередньо в службової діяльності. Спроби організувати психологічну підготовку в відриві від основних предметів професійної та спеціальної підготовки не приносять необхідного результату. Таким чином, дослідження шляхів і способів вдосконалення системи професійної психологічної підготовки співробітників органів внутрішніх справ є одним із пріоритетних напрямків у підвищенні ефективності службової діяльності поліцейського.

Таким чином, висока соціальна значимість діяльності органів внутрішніх справ визначає необхідність вдосконалення основних форм, методів, підходів і технологій організації морально-психологічного забезпечення службової діяльності співробітників поліції, освоєння основ розвитку і реалізації власної психологічної безпеки в поєднанні з готовністю до забезпечення психологічної безпеки громадянина, суспільства, держави.

Список використаних джерел

1. Велитченко Л. К. Психологія особистості : тексти та методики : навч. посіб. / Л. К. Велитченко, О. М. Цільмак / за ред. Л. К. Велитченка. Одеса: ОДУВС, 2008. 177 с.

2. Медведєв В. С. Проблеми професійної деформації співробітників органів внутрішніх справ: теоретичні та прикладні аспекти. Київ: Вид-во НАВСУ, 1997. 192 с.

3. Платонов І. В. Динаміка психологічної готовності майбутніх офіцерів внутрішніх військ до правоохоронної діяльності: Автореф. дис... канд. психол. наук: 20. 02. 02. / Національна академія Прикордонних військ України ім. Б. Хмельницького. Хмельницький, 2001. 16 с.

4. Ірхін Ю. Б. Організація та здійснення психологічного забезпечення оперативно-службової діяльності органів внутрішніх справ України: навч. посіб. Київ: РВЦ НАВСУ, Київський юридичний інститут, 2005.